

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce: **XX**, narozen **XX**
bytem **XX**
zastoupený advokátkou JUDr. Ing. Šárkou Krejčířovou, Ph.D.
sídlem Tovačovského 2784/24, 767 01 Kroměříž

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2018, č. j. MSP-122/2018-ODSK-OTC/9,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

Shodu s prvopisem potvrzuje **XX**

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho žádost o poskytnutí peněžité pomoci pro nesplnění podmínek stanovených v § 24 odst. 1 písm. c) zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění rozhodném (dále jen „**zákon o obětech trestných činů**“).
2. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce žádostí doručenou žalovanému dne 7. 6. 2018 a doplněnou podáním ze dne 14. 8. 2018 požádal o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů, a to v paušální částce ve výši 200 000 Kč. Žalobce v žádosti uvedl, že je pozůstalým otcem XX, která zemřela dne XX v důsledku trestného činu (dále jen „**oběť**“). Vysvětlil, že oběť byla jemu a jeho manželce svěřena do pěstounské péče, když jí byly 4 roky, a že se s manželkou považují za její rodiče. Rovněž tak se považoval za osobu, které oběť poskytovala výživu.
3. Žalovaný žádost zamítl žalobou napadeným rozhodnutím pro nesplnění podmínek stanovených v § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů. Žalovaný nejprve shrnul průběh správního řízení a skutková zjištění a poukázal na § 961 odst. 1 a § 970 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění rozhodném (dále jen „**občanský zákoník**“). Konstatoval, že pěstounská péče, na jejímž základě žalobce v minulosti o oběť pečoval, již zanikla, neboť oběť v době své smrti již byla zletilá. Měl proto za to, že ani při extenzivním výkladu § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů žalobce nelze považovat za „rodiče“ oběti. Poukázal rovněž na to, že samotné svření dítěte do pěstounské péče nemá vliv na vyživovací povinnost rodičů k dítěti. Nepovažoval pro účely posouzení splnění zákonných předpokladů pro poskytnutí peněžité pomoci za relevantní tvrzení žalobce, že měl nadále s obětí velmi blízký vztah, který se podobal vztahu mezi rodičem a dítětem. Dodal, že samotná skutečnost, že žalobce sdílel s obětí společnou domácnost, není dostatečným předpokladem k poskytnutí peněžité pomoci. Uvedl taktéž, že přispívání na chod společné domácnosti (např. úhradou elektřiny, společného nákupu apod.) vyplývá ze samotné podstaty společné domácnosti ve smyslu spotřebního společenství trvalé povahy, v němž členové přispívají na jeho chod a obstarávání společných záležitostí, a proto ho nelze považovat za poskytování výživy žalobci ze strany oběti. Uzavřel, že žalobce nelze považovat za osobu oprávněnou ve smyslu § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. Žalobce v žalobě uvedl, že byl žalobou napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech. Namítnul, že žalovaný nesprávně posoudil pojem rodiče. Měl za to, že nelze striktně vycházet ze zákonných ustanovení upravujících pěstounskou péči, nýbrž je nutné zohlednit faktické vztahy v rodině. Vysvětlil, že v daném případě žalobce se svou manželkou o oběť pečoval od jejích 4 let, kdy ji převzali z dětského domova. Zdůrazňuje, že oběť nebyla se svými biologickými rodiči v žádném kontaktu, neznala je; za svého otce od malička považovala žalobce; vztah mezi žalobcem a obětí byl stejný jako vztah otce a dcery. Žalobce se domníval, že reálné posouzení vztahu by mělo mít přednost před automatickým posouzením na základě formálního názvu. Uvádí, že mu nelze přičítat k tíži, že formální vztah s obětí zůstal na úrovni pěstounské péče. Jelikož vztah v rodině fungoval, nepovažoval za nutné nechat jej upravit formou osvojení. Nemohl předpokládat,

že dojde k současné situaci. Poukazuje také na to, že i Krajský soud v Brně – pobočka ve Zlíně shledal, že vztah mezi žalobcem a obětí byl velmi blízký a žalobci přiznal odškodnění nemajetkové újmy ve výši 500 000 Kč.

5. Žalobce dále namítá, že žalovaný nesprávně posoudil poskytování výživy žalobci ze strany oběti. Uvádí, že oběť před smrtí bydlela u žalobce i s dětmi a nepravdělně se podílela na chodu domácnosti (nákupem, úhradou nedoplatku za elektřinu, apod.). Vzhledem k finanční situaci žalobce a jeho manželky byla pro ně i úhrada elektřiny a zaplacení nákupu velkou pomocí a příspěvkem na výživu. Vysvětlil, že s ohledem na exekuce na majetek žalobce nemohla oběť posílat peníze žalobci na účet, a proto vypomáhala faktickými úhradami. Žalobce poukázal na svůj čistý měsíční příjem ve výši 5 358 Kč s tím, že mu finanční výpomoc poskytovaná obětí chybí a její absenci na své finanční situaci pociťuje.
6. Žalobce navrhuje, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí.
7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 23. 4. 2019 konstatoval, že na základě právního posouzení shledal, že žalobce není oprávněným žadatelem o poskytnutí peněžité pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů, a proto byla jeho žádost zamítnuta. Uvedl, že žalobce není možné považovat za „rodiče“ ve smyslu zákona o obětech trestných činů, a to ani při extenzivním výkladu citovaného ustanovení. Zopakoval, že pěstounská péče, na jejímž základě žalobce v minulosti o oběť pečoval, již zanikla, neboť oběť byla v době své smrti zletilá. Ačkoliv měl žalobce s obětí i nadále velmi blízký vztah, který se podobal vztahu mezi rodičem a dítětem, nebyl podle žalovaného mezi žalobcem a obětí v době smrti oběti žádný právní vztah, který by zakládal právo žalobce na poskytnutí peněžité pomoci. Žalovaný dále poukázal na to, že závěru, že pojmy „rodič“ a „pěstoun“ nelze zaměňovat, svědčí rovněž skutečnost, že svěřením dítěte do pěstounské péče nemá vliv na trvání vyživovací povinnosti rodičů k dítěti. Dodal, že samotná skutečnost, že žalobce sdílel s obětí společnou domácnost, není dostatečným předpokladem k poskytnutí peněžité pomoci. Žalovaný setrval rovněž na závěru, že přispívání na chod společné domácnosti nelze považovat za poskytování výživy žalobci ze strany oběti ve smyslu § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů.
8. Žalovaný navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl. S odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/13 dále navrhl, aby mu byla přiznána náhrada nákladů řízení ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby.

III.

Posouzení žaloby

9. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili.
10. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.).
11. Žaloba není důvodná.

12. Městský soud předesílá, že jeho pátý senát již dříve rozhodl ve skutkově i právně téměř totožné situaci, v níž bylo rozhodnuto o žalobě manželky žalobce, která podala totožnou žádost o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů, přičemž argumentovala totožným způsobem, což se promítlo i ve shodném znění podaných žalob. Městský soud v daném případě žalobu zamítnul rozsudkem ze dne 15. 2. 2021, č. j. 5 A 239/2018-64. Jelikož v nyní řešeném případě projednávající osmý senát neshledal důvod se od závěrů pátého senátu odchýlit, vychází z nich při posouzení žaloby.
13. Podle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů „[p]rávo na peněžitou pomoc má osoba pozůstalá po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, byla-li rodičem, manželem, registrovaným partnerem, dítětem nebo sourozencem zemřelého a současně v době jeho smrti s ním žila v domácnosti, nebo osoba, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu.“
14. Soud úvodem poznamenává, že zákon o obětech trestných činů byl přijat s cílem zlepšit postavení obětí, zejména tak, aby s nimi bylo zacházeno s respektem k jejich osobnosti, citlivě s ohledem na situaci, v jaké se (nikoli vlastní vinou) nacházejí, a způsobem, který jim nepřivodí další újmu. Spolu s tím byl též zdůrazněn aspekt, aby byla obětem trestných činů poskytnuta pomoc, a to včetně pomoci peněžní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 As 297/2017-25, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2020, č. j. 14 A 55/2020-56). Podmínky pro přiznání nároku oběti na peněžitou pomoc, včetně určení její výše, jsou upraveny v § 23 až § 37 zákona o obětech trestných činů. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 1. 2019, č. j. 9 As 423/2018-29, uvedl, že „[p]ři výkladu zákona o obětech trestných činů je třeba vycházet z jeho základních principů, jak byly opakovaně vyřčeny i v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Ten v rozsudku ze dne 29. 3. 2018, č. j. 10 As 278/2017-46, připomněl, že tento zákon je založen na principu subsidiarity peněžní pomoci, takže peněžitá pomoc má nastoupit zejména tam, kde odškodnění nebylo získáno z jiných zdrojů. Primárním účelem zákona je pak sice překlenutí tíživé sociální situace oběti trestné činnosti, zároveň však peněžitá pomoc ze strany státu plní i funkci reparační, jak plyne z § 25 zákona. Kromě toho se Nejvyšší správní soud ztotožňuje i s názorem vyjádřeným městským soudem v jeho rozsudku ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 A 5/2015-61, že stěžovatel je při svém rozhodování vázán zásadou v pochybnostech ve prospěch oběti (*in dubio pro victimae*), neboť smyslem zákona je zmírnit dopady spáchaného trestného činu na život obětí a naplnit celosvětový trend posilování práv obětí zmíněný i v důvodové zprávě k zákonu. Navíc celý zákon o obětech trestných činů je koncipován tak, aby se postavení obětí trestných činů zlepšilo.“
15. V nyní posuzované věci je mezi účastníky sporné, zda je žalobce osobou oprávněnou získat předmětnou peněžitou pomoc. Soud uvádí, že klíčové ustanovení § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů přiznává právo na peněžitou pomoc dvěma skupinám osob, a to i) osobám pozůstalým po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, které byly rodičem, manželem, registrovaným partnerem, dítětem nebo sourozencem zemřelého a současně v době jeho smrti s ním žily v domácnosti; a dále ii) osobám, kterým zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu. Podstata sporu v nyní projednávané věci přitom spočívá v posouzení, zda je žalobce možné považovat za rodiče oběti, anebo, není-li to možné, zda oběť žalobci poskytovala výživu. Pouze tehdy by totiž žalobce bylo možné považovat za osobu oprávněnou k poskytnutí peněžité pomoci. Soud dodává, že ve věci není sporu o tom, že žalobce byl pěstounem oběti, jakož ani o tom, že oběť byla v době své smrti zletilá a před svou smrtí s žalobcem sdílela společnou domácnost.

16. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda je žalobce možné považovat za otce oběti, tedy za jejího rodiče. Soud připomíná, že první skupinu oprávněných žadatelů podle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů tvoří vyjmenování pozůstalí za předpokladu, že v době smrti oběti s ní žili ve společné domácnosti. Těmito výslovně zákonem vyjmenovanými pozůstalými jsou rodič, manžel, registrovaný partner, dítě a sourozenec. Zákon o obětech trestných činů tedy nezakládá právo na peněžitou pomoc všem pozůstalým, ale jen těm, kteří jsou v předmětném ustanovení výslovně vypočtení.
17. Okruh pozůstalých s právem na peněžitou pomoc je přitom vymezen odlišně od pozůstalých, kterým zákon o obětech trestných činů přiznává status oběti v širším smyslu. Podle § 2 odst. 3 zákona o obětech trestných činů se totiž za oběti považují i ti, kteří utrpěli v důsledku smrti oběti trestného činu újmu, a jedná se přitom o její příbuzné v pokolení přímém, sourozence, osvojence, osvojitele, manžele nebo registrovaného partnera, druhu nebo osobu, které oběť ke dni své smrti poskytovala nebo byla povinna poskytovat výživu. Soud uvádí, že ani z důvodové zprávy k zákonu o obětech trestných činů nevyplývá, že by zákonodárce měl na mysli v souvislosti s peněžitou pomocí širší okruh pozůstalých osob, než ty výslovně vyjmenované v § 24 odst. 1 písm. c). Důvodová zpráva totiž zmiňuje toliko rozšíření okruhu oprávněných uživatelů (§ 24) spočívající v tom, že právo na peněžitou pomoc má podle zákona o obětech trestných činů i oběť trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, které vznikla nemajetková újma; to se však vztahuje k § 24 odst. 1 písm. d) a je pro posouzení této věci zcela nepodstatné.
18. Z uvedeného je tudíž zřejmé, že výčet osob v § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů je taxativní a (záměrně) relativně úzký. Z výše uvedeného pak jednoznačně vyplývá, že právo na peněžitou pomoc se nepřiznává nejen pěstounům, nýbrž například i rodičům, jejichž zemřelé dítě s nimi nežilo ve společné domácnosti, nebo prarodičům a vnukům. Ani v jednom případě se přitom zjevně nejedná o opominutí zákonodárce. Nad to jazykové znění citovaného zákonného ustanovení je určité, jednoznačné, zcela srozumitelné a neumožňuje tak odlišný výklad. Soud proto shrnuje, že z lidského hlediska rozumí, že jde pro žalobce ve všech ohledech o tíživou situaci, nicméně v daném případě nespátňuje žádný zákonem aprobovaný důvod, pro který by měl být v § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů taxativní výčet žadatelů o předmětnou peněžitou pomoc vykládán mimo jeho zákonné znění.
19. Soud dodává, že pěstounská péče je formou péče o dítě. Podle § 958 odst. 1 občanského zákoníku „[n]emůže-li o dítě osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče pěstounovi.“ Podle důvodové zprávy k § 958 občanského zákoníku je pěstounská péče soukromoprávním institutem náhradní rodinné péče, jehož účelem je zejména výkon osobní péče o dítě osobou odlišnou od rodiče nebo od poručníka, jestliže tato péče nemůže být z objektivních nebo subjektivních důvodů vykonávána rodiči. Účelem pěstounské péče přitom není přijetí cizího dítěte za své tak, jak je tomu v případě osvojení, kdy dochází ke změně statusu dítěte. Jelikož účelem pěstounské péče není vytvořit takový poměr, jaký vzniká osvojením, resp. pěstounská péče nezakládá stejný vztah mezi pěstounem a dítětem jako mezi rodiči a dětmi, rodičům zpravidla zůstávají zachovány povinnosti a práva vyplývající z rodičovské odpovědnosti (§ 960 občanského zákoníku). Stejně tak podle § 961 občanského zákoníku nezaniká vyživovací povinnost rodičů k dětem svěřeným do pěstounské péče. Podle § 970 občanského zákoníku pak pěstounská péče zaniká nejpozději, nabude-li dítě plné svéprávnosti, jinak jeho zletilostí.

20. Soud má vzhledem k uvedenému ve shodě s žalovaným za to, že žalobce není možné považovat za rodiče oběti podle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů. Soud nepopírá, že se žalobce mohl jako otec oběti cítit a vnitřně se za něj považovat; jakož ani to, že žalobce mohl smrt oběti a její následky pociťovat jako kdyby jejím otcem skutečně byl. Zákon o obětech trestných činů však zcela jednoznačně stanoví konkrétní okruh osob, které mají jako pozůstalé osoby právo na peněžitou pomoc. Jedná se o kritéria objektivní, na která nemá vliv kvalita vztahu mezi pozůstalým žadatelem o peněžitou pomoc a zemřelou obětí či subjektivní přesvědčení žadatele o tom, že jednou z těchto osob je. Soud uvádí, že žalobce tato kritéria zcela očividně nesplňuje, když byl v minulosti pěstounem, a nikoliv rodičem oběti. Sám žalobce přitom nesporně, že do zákonem vypočteného okruhu osob nespadá. Proto se do něj snaží zařadit prostřednictvím extenzivního výkladu pojmu „rodič“, když sám sebe definuje jako rodiče v širším smyslu – byť není biologickým rodičem, s ohledem na kvalitu vztahu se jím cítí být.
21. Jak již bylo vyloženo shora, pěstounskou péčí nelze považovat za „rodičovství“ ve smyslu platného práva; není to ani jejím smyslem. Skutečnost, že žalobce je přesvědčen, že s obětí měli vztah jako otec a dcera, na tomto ničeho nemění. Podstatné je pouze to, že zákon o obětech trestných činů určitým způsobem stanoví okruh oprávněných osob a pěstouny mezi ně neřadí. Jakkoliv může žalobce tento okruh považovat za příliš úzký či takto nastavená kritéria za nespravedlivá, nemění to nic na skutečnosti, že žalovaný postupoval zcela v souladu se zákonem, dospěl-li k závěru, že pojmy „rodič“ a „pěstoun“ jsou odlišné a nelze je zaměňovat. Zákon žalovanému na žádném místě neukládá, aby v každém jednotlivém případě hodnotil faktické vztahy mezi žadatelem o peněžitou pomoc a obětí a podle jejich intenzity je pak podřadil pod odpovídající zákonem stanovenou oprávněnou osobu, jak požaduje žalobce.
22. Soud proto uzavírá, že žalovaný nepochybil, pokud žalobce nepovažoval za rodiče oběti tak, jak vyžaduje § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů. Na tomto místě soud považuje za vhodné zdůraznit, že považuje výkon pěstounské péče za vysoce záslužnou a náročnou činnost a nepochybuje o tom, že v některých případech mezi pěstounem a svěřeným dítětem vznikne citový vztah, a to i hlubší a kvalitnější než mezi biologickým rodičem a dítětem. Soud nemá v úmyslu nikterak znevažovat či zpochybňovat bolestnou ztrátu žalobce, nicméně posuzování intenzity a kvality vztahu žalobce a oběti je v dané věci irelevantní a nemá na rozhodnutí ve věci žádný vliv.
23. Dále žalobce v žalobě namítá, že žalovaný nesprávně posoudil poskytování výživy žalobci obětí, čímž se nestal oprávněným žadatelem ani v druhém možném případě stanoveném v § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů. Soud předně upozorňuje, že u této druhé skupiny oprávněných žadatelů podle § 24 odst. 1 písm. c) zákona o obětech trestných činů lze rozlišovat dvě na sobě nezávislé situace. Právo na peněžitou pomoc totiž mají pozůstalí, pokud jim zemřelý výživu fakticky poskytoval, anebo byl výživu povinen poskytovat. Pro kladné rozhodnutí o žádosti postačí prokázání pouze jedné z těchto skutečností. Jedná se tedy o dvě samostatné kategorie, kterými se žalovaný při rozhodování o žádosti musí (v závislosti na tvrzení a důkazech žadatele) zabývat. Zároveň platí, že jednotlivé druhy povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku, jak vyplývá z § 37 zákona o obětech trestných činů.
24. Žalobce v žádosti uvedl, že oběť měla vůči němu a jeho manželce vyživovací povinnost podle § 910 občanského zákoníku, tedy vyživovací povinnost, jakou mají děti k rodičům. V žalobě se k tomuto již nevyjadřoval, soud proto jen stručně konstatuje, že oběť takovou

vyživovací povinnost vůči žalobci ze zákona neměla. Soud již výše vyložil, že žalobce nelze považovat za rodiče oběti v právním smyslu, a tudíž zde nelze dovodit ani vyživovací povinnost rodičů a dětí podle občanského zákoníku. Pokud tedy oběť žalobci finančně přispívala, činila tak ze své vlastní vůle; rozhodně se však nejednalo o zákonem jí stanovenou vyživovací povinnost.

25. Ohledně faktického poskytování výživy, žalobce uvedl, že vzhledem k jeho finanční situaci je i úhrada elektřiny a zaplacení nákupu velkou pomocí a příspěvkem na výživu. Vysvětlil, že oběť vypomáhala faktickými úhradami, což se při čistém měsíčním příjmu žalobce ve výši 5 358 Kč v rozpočtu domácnosti projevilo. Rovněž v žádosti žalobce uvedl, že vzhledem k jeho nízkým příjmům i nízkým příjmům manželky jim oběť podle svých možností finančně vypomáhala a přispívala na domácnost.
26. Soud v této souvislosti poukazuje na judikaturu Nejvyššího soudu. Například v rozsudku ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 26 Cdo 507/2006, Nejvyšší soud uvedl, že „[u]stálená soudní praxe nezaznamenala odklon od názoru, že společnou domácnost vedou ti, kteří spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby, že soužití se považuje za trvalé, jsou-li zde objektivně zjištělné okolnosti, které svědčí o úmyslu vést takové společenství trvale, nikoliv jen na přechodnou dobu, a že společné uhrazování nákladů na životní potřeby lze charakterizovat jako hospodářské soužití, při němž osoby společně hospodaří se svými příjmy, nejsou přesně oddělovány finanční prostředky a nerozlišuje se, kterých věcí v domácnosti smějí tyto osoby užívat (...). Společná domácnost je tedy spotřební společenství vyznačující se trvalostí soužití a sdružením alespoň části společných prostředků.“ Podstatou společné domácnosti je tedy trvalé soužití dvou nebo více fyzických osob ve spotřebním společenství, v němž jednotliví členové přispívají dle svých možností k úhradě nákladů i k obstarávání společných potřeb.
27. Soud se ztotožnil se žalovaným, že přispívání na chod společné domácnosti nelze považovat za poskytování výživy. Je naopak zcela logické, že oběť, žila-li s žalobcem v jedné domácnosti, přispívala na úhradu nákladů a obstarávání společných potřeb této domácnosti či různým způsobem pomáhala s domácími pracemi. Bylo by naopak poněkud zvláštní, pokud by se oběť na zajištění chodu domácnosti žádným způsobem nepodílela. Pokud totiž oběť s žalobcem domácnost skutečně sdílela, dá se předpokládat, že z uhrazené elektřiny či společného nákupu měla taktéž užitek. Soud nevidí důvod, proč by veškeré náklady společné domácnosti měl nést žalobce (resp. žalobce a jeho manželka) bez přispění oběti. Soud zároveň zdůrazňuje, že žalobce v řízení o žádosti nespecifikoval výši příspěvku na výživu, jenž mu měla být obětí poskytována, a ani své tvrzení o tom, že mu byla obětí výživa poskytována, neprokazoval a neučinil tak ani v průběhu řízení před soudem. Žalobce pouze tvrdil, že mu tato výživa byla poskytována, avšak svá tvrzení dokládal jen poukazem na své nízké příjmy. Z pouhé skutečnosti, že se žalobce nachází v nepříznivé finanční situaci, ovšem nelze žádným způsobem dospět k závěru, že mu byla obětí poskytována výživa ve smyslu občanského zákoníku. Soud tedy neshledal uplatněnou námitku jako důvodnou.
28. Soud dodává, že žalobce v řízení o žádosti doložil své čestné prohlášení a čestné prohlášení své manželky, která se týkala jejich vztahu s obětí a výpomoci oběti oběma manželům. Soud v této souvislosti pro úplnost uvádí, že institut čestného prohlášení má z podstaty věci velmi nízkou vypovídací hodnotu, která se odráží i v přísných podmínkách jeho využití, neboť dle § 53 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, jím lze nahradit předložení listiny pouze v případech a za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Pokud jde o žádost o poskytnutí peněžité pomoci, lze podle § 31 odst. 2 zákona o obětech

trestných činů čestným prohlášením nahradit toliko doklady o majetkových poměrech podle odst. 1 písm. c) tohoto ustanovení.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Městský soud v Praze tak své úvahy uzavřel s tím, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, přičemž soud neshledal na straně správních orgánů ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Proto soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
30. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 7 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému správnímu orgánu, který měl v řízení úspěch, důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly. Přestože žalovaný požadoval náhradu účelně vynaložených nákladů řízení stanovenou paušální částkou podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., soud ji nepřiznal, neboť dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015 – 79, ve správním soudnictví nelze aplikovat § 151 odst. 3 o. s. ř. a taktéž nejsou na správní řízení přenositelné důvody nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13 (č. 275/2014 Sb.). Soud v této souvislosti poukazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47, v němž bylo konstatováno, že rovnost účastníků řízení podle § 36 odst. 1 s. ř. s. není nikterak narušena, pokud žalovanému správnímu orgánu není v soudním řízení správním, ve kterém měl plný úspěch, přiznána paušální náhrada nákladů řízení. Soud upozorňuje, že Nejvyšší správní soud zastává názor, že pokud ve správním řízení vystupuje jako účastník správní orgán v oboru své působnosti, není v zásadě důvodně vynaloženým nákladem, ani pokud se nechá v takovém řízení zastoupit. Povinnost správního orgánu jím vydané rozhodnutí hájit na soudě proti správní žalobě, totiž představuje samozřejmou součást povinností plynoucích z běžné správní agendy. Tedy s ohledem na judikaturu správních soudů žalovanému by nemohla být přiznána paušální náhrada nákladů, ani pokud by byl zastoupen advokátem, natož v případě, kdy zastoupen není.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. října 2021

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu